

<http://glosy.respekt.cz/Generace-Gummo.html>

Generace Gummo

1.11.2007 07:26 – Martin Kontra

Je páteční odpoledne, **Eva Hanzelková** se coby čerstvá matka ve svém domku ve středočeské Zadní Třebáni těší se zdravým synem, s nímž se právě vrátila z porodnice. Náhle před okny brzdí čtyři automobily: dva policejní kombíky, záchranka a sociálka. Vezou rozhodnutí soudu, podle něž se paní Hanzelková musí ihned vrátit s dítětem do porodnice. Hořovičtí doktoři nevydýchali, že navzdory jejich doporučení odešla domů pár hodin po úspěšném porodu, promptně to žalovali sociálce a té zase soudce obratem potvrdil, že dítě se musí ihned vrátit zpátky.

Snáší se večer. Matka oslabená dopoledním porodem kroučí hlavou, ale pod pohružkou, že policie by jí taky mohla její zcela zdravé dítě sebrat, poslušně sedá do auta, odevzdává syna do sanitky a eskorta se vrací do nemocnice. Tam po několika dalších hodinách zmatků konečně uznávají, že syn je zdravý a matka se vrací domů.

Eva Hanzelková ihned píše žalobu na nemocnici, její trauma po víkendu proniká do novin, prakticky všichni včetně ministerstva zdravotnictví jsou na její straně a důsledná matka má solidní šanci svůj spor s nemocnicí vyhrát. Přesto není hned možné slavit.

Snadnost, s jakou patologická touha doktorů trápit čerstvě narozeného Miroslava prošla přes dvě instituce, je jen dalším indikátorem, že tato společnost je pořád povážlivě necitlivá k potřebám svých dětí. Vlastně by mělo být zbytečné o tom mluvit: je přeci dávno jasné, že první hodiny po porodu představují pro dítě zcela klíčovou životní etapu. Porod je mimořádně náročný proces a pro matku a dítě je nezbytné, aby si po něm společně odpočinuli a navázali dobrý kontakt. Právě v tomto období je člověk extrémně citlivý na stres, nejistotu a nepřítomnost matky. Psychologové a terapeuti by o problémech, které po necitlivém startu celá léta vláčíme s sebou, mohli vyprávět dlouhé hodiny. Je fakt, že o raných stádiích života mnoho pevného nevíme, protože děti o nich nemohou mluvit, ale tím spíš celá situace vyžaduje mimořádně citlivý přístup.

To, že právníci, doktoři i ministerstvo teď mluví především o právech matky, je příznačné. Syn Miroslav zůstává vzadu, protože na přehlížení dětských potřeb a stresů jsme bytostně zvyklí. Každý Čech starší patnácti let byl po porodu odebrán matce a trávil dlouhé hodiny v samotě. Většina z nás dostala již během porodu silnou dávku léků. Celé generace poválečných dětí byly odmalička ládovány antibiotiky. Tuny prášků se kombinovaly s tunami levného mléka a masa a tohle všechno ve školách korunoval permanentní tlak, který ve většině z nás dokázal rychle narušit zbytky dětské schopnosti zformulovat, co máme rádi a co se nám nelíbí.

Zažili jsme to v různé míře všichni - doktory, sociální pracovníky. Proč bychom se tedy měli divit, že navzdory všeobecnému pokroku nebyli v hořovickém případě schopni pomyslet na to, jak bude jejich zásah vnímat čerstvě narozené dítě?

Když přišly v polovině devadesátých let postupně do Česka filmy Kids a Gummo, syrové obrazy ztracených amerických teenagerů, vypadaly jako přibarvený vzkaz z jiné planety. Drsné scény z předměstí New Yorku (Kids) nebo neurčitelného amerického zapadákovy (Gummo) nešlo s ospale příjemnou českou realitou, neznající závat' z propasti mezi chudými a bohatou elitou, srovnávat.

Přesto ta spojnice existuje. Je mírnější, skrytá za barevnou fasádu čím dál bohatšího a příjemnějšího středoevropského státu, ale platí pro nás všechny. Nejde zdaleka jen o to, že tisíce českých dětí jsou vytrhávány z rodin jen proto, že jejich rodiče jsou chudí. Kruh je mnohem širší. Vybrat si porodnici, kde jsou lékaři schopni respektovat matku a její dítě je stále velmi obtížné. Stejně těžké je najít školku, kterou neovládá snaha zkrotit křikem a

zákazy jejich přirozenou zvědavost a aktivitu. Najít základní školu, kde mají jasno, co, jak a proč budou dětem nabízet, je možné. V malých městech je to otázka štěstí: buďto bydlíte v místě, kde funguje pár osvědčených učitelů, nebo ne. Ve velkoměstech je svoboda volby ještě větší, ale dobré školy jsou buďto velmi drahé nebo přečpané nebo leží na periferii a jejich návštěvu vykupují tisíce hodin strávených na cestě.

Zajímavé je, že ani neformální debaty dnešních Husákových dětí, tedy generace, která na svobodném poli dosáhla slušných úspěchů, nenabízejí mnoho naděje. Ovládá je spíše názor, že rodiče, kteří věnují složitěmu hledání citlivé porodnice nebo školy hodně energie, jsou vlastně přecitlivělí fňukalové.

Je evidentní, že i zde platí, že začarovaný kruh se bude bez silných vizí rozetínat zoufale pomalu. V tomto směru je nadějný alespoň zmíněný jasný postoj ministerstva zdravotnictví. Jeho šéfovi lze mnohé vytýkat, ale mohli bychom aspoň ocenit, že se obklopuje lidmi, kteří dohlédnou dál než za horizont berounských kopců.